

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NENÍ DVOREK, JAKO DVOREK

Popis aktivity

Výpočet strany pětiúhelníku ze zadaného obsahu různými metodami včetně využití podobnosti.

Předpokládané znalosti

Obsahy rovinných útvarů, goniometrické funkce, podobnost

Potřebné pomůcky

Internet, PC

Zadání

Pentagon (jedna z největších budov světa, ve které sídlí americké ministerstvo obrany) má tvar pravidelného pětiúhelníku o straně 281 m. Plocha pozemku, na kterém budova stojí, měří 135 851 m². Urči rozměry strany pětiúhelníkového dvora uvnitř pásma budov Pentagonu, jestliže jeho plocha je podle nalezeného údaje na internetu přibližně 21 000 m²

Možný postup řešení, metodické poznámky

Je vhodné ukázat více způsobů řešení a tím rozvíjet tvořivost žáků. Učitel vede žáky k vhodnému způsobu řešení v závislosti na schopnostech a dovednostech.

1. Dosazení do vzorce

V tabulkách nebo na internetové stránce <http://cs.wikipedia.org/wiki/Pětiúhelník> lze nalézt vzorec pro obsah pětiúhelníku.

$$S = \frac{\sqrt{(25+10\sqrt{5})}}{4} \cdot a^2$$

$$\text{A tedy: } a = \sqrt{\frac{4S}{\sqrt{25+10\sqrt{5}}}} = \sqrt{\frac{4 \cdot 21000}{\sqrt{25+10\sqrt{5}}}} \doteq 110,48$$

V knize Bartsch, H. J. *Matematické vzorce*. Praha: Mladá fronta, 1996. ISBN 80-204-0607-7, str. 325 je uveden pro obsah n-úhelníku vzorec:

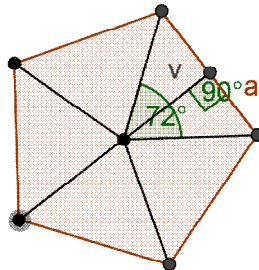
$$S = \frac{1}{4} n a^2 \cot g \frac{180^\circ}{n}$$

$$\text{Tedy: } a = \sqrt{\frac{4S}{n \cdot \cot g \frac{180^\circ}{n}}} = \sqrt{\frac{4 \cdot 21000}{5 \cdot \cot g \frac{180^\circ}{5}}} \doteq 110,48$$

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pokud použijeme oba vzorce je tu možnost upozornit na shodu výsledku.
Strana pětiúhelníkového dvora je asi 110,5 m.

2. Součet obsahu pěti shodných trojúhelníků

$$S = 5 \cdot S_{\Delta}$$

$$S_{\Delta} = \frac{1}{2} \cdot a \cdot \frac{a}{2 \operatorname{tg} 36^{\circ}} = \frac{a^2}{4 \operatorname{tg} 36^{\circ}}$$

$$a = \sqrt{\frac{4 \cdot S_{\Delta} \cdot \operatorname{tg} 36^{\circ}}{5}} = \sqrt{\frac{4 \cdot 21000 \cdot \operatorname{tg} 36^{\circ}}{5}} = 110,48$$

Strana pětiúhelníkového dvora je asi 110,5 m.

3. Využití podobnosti

Nejprve žákům promítneme přiložené aplety v programu GeoGebra:

[Plocha podobných trojúhelníku A1](#)

[Plocha podobných ctvercu A2](#)

[Plocha podobných petiuhelníku A3](#)

Použijeme návodné otázky pro žáky:

Jak (kolikrát) se zvětší plocha obrazce, když se zvětší jeho rozměr (strana)?

Jaký je poměr stran a jaký je poměr ploch mezi zvětšeným obrazcem a původním obrazcem?

Jak využít tyto poměry stran a poměry ploch při řešení úlohy?

Tedy platí:

$$\frac{a_1^2}{a_2^2} = \frac{S_1}{S_2}$$

$$\frac{a_1^2}{281^2} = \frac{21000}{135851}$$

$$a_1 = \sqrt{\frac{21000}{135851}} \cdot 281 = 110,5$$

Vnitřní strana dvora Pentagonu měří asi 110,5 m.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Doplňkové aktivity	
<p>Úředník turistou</p> <p>Vypočítej nejkratší vzdálenost, kterou musí ujít úředník, který nese přísně tajný spis, z jednoho vnějšího rohu budovy do nejvzdálenějšího vnitřního bodu budovy. Jde budovami a pohybuje se pouze v jednom patře. Spojovací chodby mezi budovami jsou v rozích vnitřního pětiúhelníku a jsou kolmé na stěny vnějšího pětiúhelníku. Zanedbej tloušťky zdí.</p>	
Přesahy a vazby	ICT
Literatura	<p>Wikipedie Otevřená encyklopedie: Pětiúhelník [online]. 3. 1. 2012 09:26. cit.[2012-02-20]. Dostupný na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Pětiúhelník></p> <p>Wikipedia The Free Encyclopedia: The Pentagon [online]. 16 February 2012 17:43. cit.[2012-02-20]. Dostupný na WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/The_Pentagon></p> <p>Bartsch, H. J. <i>Matematické vzorce</i>. Praha : Mladá fronta, 1996. ISBN 80-204-0607-7</p>
Obrazový materiál	<p>Dostupný pod licencí public domain na: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Pentagon_US_Department_of_Defense_building.jpg</p>